

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra — > 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — > 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr.

Két levél a «Tiszántúl»-hoz.

Budapest — —

II.

T. Szerkesztő Ur! Előbbi levelemben azt állítottam, hogy a kik a néppárt zászlaja alá állanak azok a kereszténység védői, a kik pedig oda nem állanak azok a kereszténység ellenségei. Érzem, hogy ez kemény ítélet és azért, nehogy én is hasonló legyek a liberális újságírókhoz, kik dobálózhatnak frázisokkal a nélkül, hogy kötelezve éreznék magukat nagy hangú állításuk igazolására, én elismerem kötelességemet és sietek állításo-mat igazolni, abban a reményben, hogy lesznek elegenden, kik komolyan fognak gondolkodni soraim felett és bucsut véve a liberalismustól, mint keresztények, a mi táborunk számát és erejét fogják a nemzet javára szaporítani.

Tételemet igazolandó azt fogom főleg vizsgálni, hogy azok, kik a liberalismusra esküsznek és azt minden hatalmukban levő eszközzel, a legerőszakosabb módon, a nemzet nyakára, valóságos koloncokként kötötték, mit műveltek a hatalom polczán, és ha azt találom, hogy bizony ők a kereszténység megrontására, a legraffinirtabb módon, a legsofistikusabb okoskodások mellett, minden tőlük kitelhetőt elkövettek, akkor úgy vélem, hogy a végbevitt tényekből a leglogikusabb módon levonhatom azt az ergót, melynek értelme nem más, mint az, hogy kik nem a néppárt, hanem a liberalismus zászlaja alá állanak azok, akárhogy tagadják is, a kereszténység ellenségei, kiknek táborához igaz keresztény ember nem tartozhatik.

Nézzük csak mit is művelt 27 év alatt a liberalismus? talán bizony feladataul tüzte ki a keresztény állam megerősítését? talán az volt célja, hogy keresztény szellemben kormányozza az ország 99 százalékban keresztény polgárait? talán oda törekedett, hogy az oktatás és nevelés keresztény szellemben

történjek? talán legalább vágya volt, hogy a család a keresztény vallás által megszilárduljon? talán arra irányozta figyelmét, hogy az az állami rend, biztonság és béke, a hitetlenség elterjedése által meg ne zavartassék?

Fájdalom, mindezeknek éppen az ellenkezőjét tette. Hiszen a kik 27 éves liberális alkotmányos életünket figyelemmel kísérték, azok jól tudják, hogy az alkotmány életbeléptetése után első tény volt; szakítás a keresztény állam-eszmével, az állam magát felekezetenélkülinek nyilvánítván; vajjon a liberalismus e tényét, a kereszténység melletti érdem, vagy nem ellene történt sakkhúzásnak tudjuk-e be? az előbbit ki állíthatná? az utóbbit kitagadhatná? az állam felekezetenküliségének kimondásával le volt már téve az alap, melyen állva a liberalismus, tovább folytathatta és folytatta minden téren a küzdelmet a kereszténység lerontására összes erejével.

A kormányzat szelleme egészen megfelelő volt, a liberális felekezetenküli állam eszméjének. Ennek köszönhető a nemzet, hogy a szabadkőművesség szellemével saturált elemek első rangú állami hivatalokra neveztettek ki és másrészt valamely állás elnyerésére legkitünőbb ajánlólevél volt, ha valamelyik kath. pap hitét megtagadta. Az iskola pedig — melynek főfeladata volna a keresztény szellemi oktatás — nevelés, minden fokozatban, valóságos prédája lett, a keresztényellenes liberális szellemnek. E szellem szülte a felekezetenküli közös iskolákat, melynek elve felállítván, megindult valóságos liberális örvöngéssel a hajsza a katolikus iskolák ellen, melyek közül számtalan a legnagyobb erőszakoskodások közt elközösítettén, azokból, a liberalismus nagyobb dicsőségére a feszületek, a sz. képek kidobattak, a kath. imádságok eltiltattak, sőt azok falai közt többé a kath. növendékeket még kath. énekekre sem volt szabad oktatni; a középiskolákban a kereszténység nagy sze-

retetének bizonyosságául a hitoktatás egy órára szorított; az egyetemen pedig az addig létezett, hitszónoki állás egészen beszünttetett és így a hallgatók, minden vallási oktatástól megfosztattak, hiszen a felekezetenküli állam csak nem tűrhette, hogy a keresztény szülők, ker. gyermekei, ker. hitre oktattassanak! Mindez ismét mi mást bizonyít, mint azt, hogy a liberalismus zászlaja alatt küzdő elemek ellenségei a kereszténységnek?

A keresztény szellem minél gyorsabb kiölésére, azonban a liberalismus nem elégedett meg a fennebbiekkel, mélyebbre kellett neki behatolni, alapjában azaz ott kellett ellene irtó háborút indítania, a hol a keresztény állam alapja nyugszik, t. i. a keresztény házasságban, azon igen alapos fellelésből indulva ki, hogy ha sikerül, a házassági intézményt világsítani és így a családot a keresztény alapról elvonni, jobban mondva arról letaszítani, akkor e ténynyel be van fejezve egyúttal az állam elvilágiasítása is, azaz be van tetőzve az állam elszakítása a kereszténységtől.

E célra szolgál eszközzül a liberalismus kezében a polgári házasság, azért nem maga a polgári házasság önmagában, hanem az ezáltal elérendő cél lebeg a liberalismus előtt, midőn a polgári házasságot a nemzetre erőszakolja; ezen az egy okon és célon kívül mindaz, mi a polgári házasság szükségességéről hivatalosan és nem hivatalosan mondatott, csak mystificatio, hazugság és világbolondítás éppen azért feltálatva, hogy az igazi cél eltakartassék; mert azt az intéző körök igen jól tudták, hogy ha ők vég-céljukat a polgári házasságra nézve előre elárulják, akkor tervükkel együtt azonnal elbuknak, ellenben hazug okokkal leplezve, céljukkal könnyen sikert aratnak.

Már pedig, van e csak egy cseppet higgadtan gondolkozó elme is, a mely tagadhatná, hogy a polgári házasság által a kereszténység egyik isteni intézménye és így a család keresztény jellege

van megtámadva? hiszen maguk a polgári házasság védői sem voltak képesek tagadni a házasság vallásos jellegét, a mivel legalább implícite bevallották, hogy a polgári házasság oly állami intézmény, mely szemben áll a keresztény vallás fanaival, annak intézményével; ismét és ismét kérdezem tehát, hogy ezek megfontolása után, mikép állíthatják a liberálisok, hogy ők a kereszténységnek nem ellenségei? hogy nem ellenségei akkor és abban, mikor és miben nyilvánvaló, hogy a házasság mindig mint keresztény intézmény létezett, azaz Krisztus által szentségi méltóságra emeltetvén az egyházban szolgáltatott ki, de soha az állam által.

Kétségtelen levén, hogy a liberálisok a házasságban is a kereszténység ellen tör, e pontnál legyen szabad kitérőleg a liberálisok egy csürés-csavarására, egy rafinírt könnyedséggel oda vetett állítására felhívnom a figyelmet.

Ez az állítás pedig így szól: az állam a polgári házasság által csak saját jogát szerzi vissza, azt az állítást nem egyszer lehetett hallani és olvasni; de én még bebizonyítva a miniszter által sem hallottam, bizonyára azon egyszerű okból, mert odavetőleg lehet ugyanezt felmenteni; de bebizonyítani lehetetlen és a dolog csakugyan lehetetlen.

Ha az állam csak jogát szerzi vissza a házasságban akkor, azt a jogát valamikor birnia kellett, mert visszaszerezni, vagy visszavenni csak azt lehet amit az ember valamikor birt, de azt elveszítette, mert talán más tőle jogtalanul elvette. Csak jogos tehát az államhoz intézett kérdés, hogy; jelelje meg az időt mikor a házasságot az ő hivatalnokai adták

össze; jelelje meg azon időpontot mikor az egyház tőle e jogát elvette, mondja meg, melyik pápa, melyik fejedelem alatt folyt az egyház az állam közt e küzdelme, hogy ennek gyakorlatban volt jogát elvegye? hiszen ily nevezetes jog elvesztése nem történhetett minden küzdelem nélkül: és ha volt küzdelem e miatt, ugy valamint a történet, az állam és egyház közt lefolyt más küzdelmet, p. o. az investiturai harcotot megörökítette; az államnak az egyházzal a házasságért vívott harczáról sem felejtkezett volna meg, amint nem fogja elfelejteni, hogy feljegyezze ezt a harcotot, melyet a liberális állam nevében ma a házasság miatt az egyház ellen nálunk folytatnak; kérjük tehát a történelmi adatokat mint bizonyítékokat, hogy mi is meggyőződjünk az állam jogáról, melyet valaha birt, de elveszített. Míg e bizonyítékokat nem látjuk, addig ezt az állítást is a többivel együtt nem tekinthetjük másnak, mint a liberális hazugságok szertárából vett állításnak.

De ideje, hogy végezzek és rámutassak még a liberálisok két szörnyszülöttjére, az egyéni felekezetenküliségre, és a zsidó-vallásra való áttérhetésre. Ki az, a kinek még magyarázni kellene, hogy a két, igaz, hogy még csak törvényjavaslat, de mégis a világba kidobott eszme, melyeket a liberálisok saját gyermekének ismer, mily arczulesapása a kereszténységnek! és ha igen, mily arczatlanság kell ahhoz, hogy valaki a liberálisok a kereszténység barátjának tüntesse fel! Ha a liberálisok barátja a kereszténységnek, úgy hol van ellensége? ha a liberálisok, mint állítják, tisztelik a kereszténységet, akkor kik vetik meg? ha ők mindezek daczára azt állítják, hogy becsülik a

kereszténységet, akkor kik gyalázzák meg?

Nem, és ezerszer nem, a liberálisok nem barátja, hanem, mint futólagosan méltatott tetteiből látjuk a kereszténységnek legnagyobb ellensége és éppen azért látjuk, hogy már az állami rend, béke és biztonság nálunk is inog, mert a keresztényellenes eszméket hirdető sajtót a liberális állam nem fékezi, legalább nem volt rá eset, hogy az állam bármely lapot hitetlen cikkeért beperelt volna és így már a levegő is tele levén a hitetlenség miazmáival, azt a köznép is beszívta és óriási pusztítást téve a keresztény gondolkodásban, a teljes felforgatás küszöbére jutottunk.

Ezt, minden törvényes eszközzel meg kell akadályozni, ami csak ugy lehetséges, ha minden keresztény érületű ember a néppárthoz áll és ennek zászlaja alatt vivja a népek esatáját, a liberálisok, mint a kereszténység ellensége ellen és lelkes, fáradságot, áldozatot nemkimélő közreműködésével elősegíti, hogy a magyar államról büszkén ellehessen mondani: ime a keresztény magyar állam, melyet a »néppárt« ismét életre hívott tetszhalotti állapotából. Ugy legyen!

Dr. Nemo.

Katholikus mozgalmak.

A néppárt szervezkedése.

Bars megyében Garam-Szent-Benedeken s a hozzá tartozó Kovács községben a múlt héten a plébános elnöklete alatt nagy népgyűlés tartatott, melyen a néppártot megalakították. Az összes választó polgárok nagy lelkesedéssel tették magukévé a néppártnak programját s egyszersmind készsége kötelezték magukat írásban arra, hogy a jövő választásoknál csakis a néppárt jelöltjére adják szavazataikat.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Vilma szerelme.

— Irta: Herczeg Ferencz. —

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Ha Szent Jánosra megyek és meglátom a Vilma nénemet, mindig nagyon elszégyelem magamat. Ezt a jószágos, szelid lelkű vénkisasszonyt mindenki szereti és ő is szeret mindenkiket, de éppen ez az ő baja, mert a nőnek nem az a hivatása, hogy mindenkit szeressen, hanem hogy egyet. Kovácsék, akiknél Vilma néni ma is lakik, nem is tudom, hogyan volnának el nélküle. Ő nevelte föl a gyermekeiket, ő tartja rendben a háztartást és ha egyszer meghal, elég szép pénzt fognak utána örökölni. Ő a jószágos tündér, aki okosan és tapintatosan teljesíti a hivatását: rendben tartja a házat, amely a házsártos gazdától és a tunya asszonytól rég óta elzülhetett volna. Nem szeretek gyanúsítani, de tisztán emlékezem, hogy mikor Vilma néni egyszer életében közel járt hozzá, hogy beleszeressen valakibe, Kovácsék akkor nagyon meg voltak szeppeve. És mikor az egészből nem lett semmi, megkönyebbülten sóhajtottak föl. Hogy az egészből nem lett semmi, az részben az én szomorú érdemem, részben pedig Kovács Gyurkáké.

Én akkoriban iskolás gyerek voltam s Kovácséknál voltam ellátáson. A ház tele volt gyerekekkel, még pedig nagyon vásott gyerekekkel

és valamennyinek Vilma néni volt a gondozója. Vilma néni az öreg Kovács gyámleánya volt és akkor már eladó leány számba ment. Nem volt éppen szép leány, de kedves és jó természetű.

Iskola után egy jókora vajas cipót kaptam oszonnára. Vilma néni adta és megkérdezte mindig, hogy sóval akarom-e vagy só nélkül. Ha akartam ujjnyi vastagságu söréteget hintett rá, ha meg akartam só nélkül is megéhettem a cipómat. Ilyenkor a kalapomat már fölcsereletem a piros honvédsapkámmal. Ezt a piros sapkát a nagybátyámtól kaptam és mivel nem engedték meg, hogy iskolába járjak vele, iskola után rögtön fölvettem. Az utolsó órában rendesen nagyon szórakozott voltam, mert ilyenkor a piros sapkán járt az eszem. A sapka különben nagy volt az én verébfejemenek, szerencsére azonban voltak szétálló füleim, amelyeken támaszt talált. A sapkával a fejemen, a vajas cipóval a kezeim közt, kihoztam a kocsiszínből a két falábamat. A két rudat a hónom alá fogtam, aztán egy elegáns lendítéssel felugrottam a fájákra. Egy ideig ide-oda topogtam, amíg megtaláltam az egyensúlyt, aztán ölnyi hosszú léptekkel megindultam a kaszárnya felé. Olyan magas voltam a falábakon, hogy a kapu alatt meg kellett hajolnom. A többi gyerek utánam rohant, mert a vajas cipót csak a kaszárnya tájékán tudtuk jóízűen elkölteni.

A honvédkaszárnya előtt nagy gyakorlótér terült el, amelyet háromszínűre festett ezölöpök kerítették be. Mialatt az ujczok egy hosszú

bajszu, vénülő hadnagy és egy kövér őrmester felügyelete alatt gyakorlatot végeztek a tértulsó oldalán, addig mi az inensó oldalon futkostunk, visítottunk. A hadnagy szívből gyűlölt bennünket, azt hiszem szívesen fizetett volna szerény gázsijából öt forintot, azért az élvezetért, hogy bennünket egyszer kedve szerint megpofozhasson. Néha az ujczok gyakorlat közben felénk közeledtek, — mi azonban mint óvatos tuzok csapat, nagy kerülővel a gyakorlótér tulsó oldalára vonultunk. A többi gyerek bakgrásokkal sorra vette a ezölöpöket, én meg óriás léptekkel jártam köztük, mint golya a békák közt. — Sokat megbámult mutatványaim közé tartozott, ha falábaimmal támolyogni kezdtem, mint a részeg ember. Gyakran egy jeladásra valamennyien ugrádozni kezdtünk a téren, aztán visító kórusban énekeltük:

— Retirálj, retirálj, — Komáromig meg se állj!

Ez a katonáknak szólt. A hadnagy ilyenkor rendesen utánunk küldte a kövér őrmestert.

— Őrmester! Pofozza meg azt a vörössapkás gazembert!

A kövér ember lihegve vett bennünket üldözöbe, mi meg bevonultunk a szomszédos utczába. Tudtuk, hogy az őrmester csak a sarokig követ bennünket, a saroknál, a hol a hadnagya már nem kísérheti szemmel, leveszi a sapkáját, megtörli a homlokát, közbe meg elmondja nekünk, hogy mit fog velünk elkölteni, ha egyszer a kezébe kerülünk.

— Azt a vörössapkás gazembert, a két fülvél odaszegezem a kaszárnya kapujára!

Bács-Bodrogmegyében a szabadkai néppárt a napokban rendkívül népes értekezletet tartott melyen megbeszéltek a párt szervezkedését s ennek közelebbi részleteit.

Veszprémmegyében nemesak magában Veszprém városában, hanem a községekben is a nép nagy lelkesedéssel áll a néppárt zászlójához. A függetlenségi és 48-as párt központi végrehajtó bizottsága felhívásban kéri az ő párhíveit, hogy ne csatlakozzanak a néppárthoz, de e felhívás senkit sem alterál.

Baranyamegyében főleg a megye északi községeiben is, a néppárt erősen szervezkedik.

Pozsonymegyében is a napokban alakult meg a megyei néppárt. — Igen népes gyűlésen a központi néppárt programját megemléző életrajz között felolvasták és elfogadták. A párt elnökevé egyhangulag Otcoska Károly pozsonyi ügyvédet választották meg. Azután a megye összes járásaira nézve bizottságokat szerveztek.

Katholikus körök.

A kath. kör megnyitása Zsolnán. A zsolnai kath. kör még a múlt évi szept. hó 30-án alakult meg; decz. 1-én ideiglenes minőségben megnyitott; decz. hó 29-én a belügyminiszterium alapszabályait jóváhagyta és végre február hó 3-án tartotta ünnepélyes megnyitóját. E napon a kör kelybeli és vidéki tagjai mindenek előtt a templomban tartott »Veni Sancte«-ra jöttek össze; innen a körnek trikolonnal feldíszített helyiségébe vonultak, ahol Zmeskál Zoltán földbirtokos a körnek elnöke előadta, hogy a körnek alapszabályai már jóváhagyva lévén, ő az ideiglenes elnökségről lemond és felhívja a közgyűlést, hogy kebeléből új elnököt és tisztkart válasszon. Erre a kör több tagja megleghangú szavakban méltatván Zmeskál érdemeit a kath. mozgalom körül, őt újra elnöknek ajánlják. A szünni nem akaró életrajz között Zmeskál a közóhajnak engedve, újra elfogadja az elnöki széket és igéri, hogy a kör felvirágoztatását lelke egész erejével fogja előmozdítani. Ezután választott a tisztkar és az igazgató választmány. Választás után Paska István felolvasást tartott a »kath. körökről«, amelyben kimutatta, hogy mi szolgáltatott okot a kath. körök alakítására; miről vádolják a köröket, mi azok célja és hivatása. Az elnök indítványára a kör a felolvasást kinyomatni elhatározta. Közgyűlés alatt táviratok érkeztek Pongrácz Adolf és Ede grófoktól, akik üdvözlik a kört és abba mint rendes tagok belépnek; továbbá Rakovszky István es. és

kir. kamarástól, aki a rózsahegyi kath. kör nevében üdvözölte a kört. Jelenleg a körnek van 198 tagja. Ebből világi 118, a többi egyházi. A világiak közül van ügyvéd 3, mérnök 1, kereskedő 14, tanító 13, erdész 1, nagy földbirtokos 2, magán hivatalnok 13, iparos 69. Az összes tagokból 110 helybeli és 88 tag vidéki. A megyei és állami hivatalnokok úgy látszik felsőbb utasítás folytán távollattartják magukat a körtől.

Az ürményi kath. kör ünnepélyes megnyitó gyűlése február 17-én délután fog megtartatni. Program: 1. »Veni Sancte« a templomban 4 órakor. 2. Megnyitó beszéd s titkári jelentés a kör helyiségében. 3. Szavalmány. 4. Horváth József törvészéki bíró ur felolvasása. Este fél 8 órakor társas-vaesora a kör helyiségében.

Uj katolikus körök. A hivatalos lap szerint a belügyminiszterium a nagy-kállói kath. olvasókör alapszabályait f. évi 8.480. szám alatt s az ujfuttaki kath. kör alapszabályait f. évi 8982. szám alatt a bemutatói záradékkal ellátta.

Állami anyakönyvvezetés.

II.

Kik legyenek anyakönyvvezetők.

(Vége.)

Végül, a mi a személyi tekinteteket illeti, kiemelem, hogy első sorban pontosság és megbízhatóság azok az egyéni követelmények, melyek az anyakönyvvezetőkben (helyettesekben) nélkülözhetetlenek. Tekintettel továbbá arra, hogy a születési és halotti anyakönyvek vezetésével megbízott anyakönyvvezetők közül fognak kinevezetni a házassági anyakönyvvezetők is, a kik mint polgári tisztviselők a házasságok megkötésénél is hivatva lesznek közreműködni, ilyen funkció pedig csak közbeesülésben álló egyénekre bízható. Elvárom, hogy a közigazgatási bizottság csak oly egyéneket hoz anyakönyvvezetői tisztségre javaslatba, akik a közönség becsülésére számot tarthatnak.

Az anyakönyvvezetők (helyettesek) kinevezésével összefügg a tiszteletdíj kérdése.

E tekintetben hangsúlyozom egyfelől azt, hogy a törvényhozás akkor, mikor a tiszteletdíjban részesítést inkább csak kivételes gyanánt mondotta ki, számított az állampolgárok önkormányzati készségére, — kiemelem másfelől azt, hogy az anyakönyvi kivonatok után járó, általam később megállapítandó díjak a

törvény 33. §-a szerint elvileg az anyakönyvvezetőt illetik, tehát már ennek folytán külön tiszteletdíj nélkül is részesül az anyakönyvvezető munkájáért bizonyos ellenszolgáltatásban.

Ezek előrebocsátása után részemről a tiszteletdíjak tekintetében követendő irányelveket a következőkben jelzem: A törvény 7-ik §-ában felemlített hivatali kötelekbe tartozó egyéneket csak kivételesen szándékozom tiszteletdíjban részesíteni, mert ez anyakönyvvezetők-nél anyakönyvek vezetése hivatalukkal járó feladatnak tekintendő. Ez anyakönyvvezetőkkel szemben tehát tiszteletdíj megállapítását inkább oly esetekre kívánom szorítani, midőn az illető anyakönyvvezetőül kinevezett előjárónak hivatali javadalmazása viszonylag alacsony, amikor is az anyakönyvvezetésért adandó tiszteletdíj ezen hivatali javadalmazás némi feljavítására szolgálhat. A törvény 8-ik §-a alapján alkalmazott anyakönyvvezetők tiszteletdíj nélkül való közreműködésre nem kötelezhetők, amennyiben tehát tiszteletdíj nélkül a reájok bízandó tiszteletdíjat fogok az államkincstár terhére megállapítani.

A javaslatba hozandó tiszteletdíjak mérve iránt határozott tételeket e helyről előre meg nem szabhatok, mert az összeg megállapítására a helyi viszonyok és a jelentkező egyének körülményei is befolyással bírnak. Mindezeket a közigazgatási bizottság gondosan mérlegelni fogja.

Ezekben körvonalazván azokat a szempontokat, melyek szem előtt tartását a közigazgatási bizottságtól kívánom, felhívom a közigazgatási bizottságot, hogy a kinevezésekre, valamint a tiszteletdíjakra vonatkozó összes javaslatát az 1% alatt mellékelt kimutatás alakjában terjeszse elő.

(Itt a kimutatás szerkesztésére, illetőleg a rovatok kitöltésére vonatkozó utasítás következik, azután így folytatja a rendelet.)

Ugyanakkor, midőn a kimutatást a közigazgatási bizottság hozzám felterjeszti, terjeszse fel egyúttal a törvény 8-ik §-a alapján kinevezésre javaslatba hozott egyének minősítését igazoló okmányokat is.

Jelentésének megtételére végső határidőül f. évi március hó utolsó napját tűzöm ki.

Lapszemle.

Budapest, 1895. február 13.

A Magyar Állam Hornig Károly br. veszprémi püspök nagybőjti körlevelét közli teljes terjedelemben. A körlevél a katolikusok köte-

— Retirálj! Retirálj! kurjongattuk.

A szegény hadnagy idővel nagy népszerűsége tett szert a városi gyerekhad körében. Ha összetalálkoztunk vele az utcán, különösen ha női társaságban sétált, el nem mentünk mellette, hogy ne dűnyögjük azt a gyűlöletes komáromi nótát.

Képzeltető tehát a mi nagy meglepetésünk, mikor halálos ellenségünk egy nap megjelent a Kovácsék házában. Valami májálison megismerkedett Vilma névvel, és a leány bátorította föl, hogy látogassa meg a gyámját. Kovács jég-hidegen fogadta a látogatót, az asszony szinte ellenségesen. Vacsoránál aztán izgatott szavaltás tanui voltunk.

— Nem bánom, mondta Kovács bátyám, — nem bánom, ha férjhez akarsz menni... Leszámolok az örökségeddel az utolsó krajczárig... Hanem hogy ilyen emberhez akarsz menni!

Valami végtelen megvetéssel beszélt a szegény hadnagyról. Az asszony meg sirt.

— Hát nincs jó dolgod az én házamban? Szólj, Vilma, bántott valaki? Miért teszed ezt a hátunk mögött?

A szegény Vilmát majd megölte a szégyen, mikor azt, miről ő csak talán nagy titokban mert ábrándozni, ilyen brutális nyíltsággal tárgyalták.

— Hiszen nem tettem semmit — suttozta. Csak táncoltam vele és most eljött...

— Egy ilyen ember! mondta Kovács bátyám végtelen megvetéssel.

— Azt hiszem, hogy becsületes ember...

Bennünket, fiukat dühös ekkeseredéssel töltött el a gondolat, hogy a hadnagy el akarja vinni a Vilmát.

A mi Vilma nénénket! Most még jobban gyűlöltük mint eddig. A hadnagy a rossz bánásmód ellenére, amelyben Kovácsék részesítették, egypárszor még eljött a házhoz. Ott ült egész délután a kerti padon, zavartan pödörgette nagy bajuszát s becsületes nagy szemekkel nézte az egyre piruló Vilma nénit, mindig nézte. Azt hiszem a maguk módja szerint nagyon szerették egymást.

Akkoriban a honvédtisztek még piros pantallót viseltek, szép feszes pantallót és Kovács mikor egyszer megint szóba került a hadnagy, szokott megvetéssel mondta:

— A lábikrája ki van vattázva! Becsületesemre mondom, ki van vattázva!

A török-muszka háború idejében történt ez és Kovács bátyánk, akinek sok szabad ideje volt, a politika mellett nagyban foglalkozott a stratégiával is. Volt egy nagy mappája, mely tele volt tüzdelve apró zászlókkal, ezek a tarka zászlók a török és muszka csapatok állását jelképezték.

Egy délután, mikor a hadnagy megint künn volt a kertben, Kovács Gyurka beszólitott az atyja szobájába.

Te, mondom egy jó mulatságot! Ezeket a kis zászlókat most titokban beletűzdeljük a hadnagy vattás lábikrájába!

— Nagyon jó lesz!

Letelepedtünk ketten a gyöpre, a pad mögött, aztán egy órai mesterkedés után sikerült vagy öt-

hat zászlócskát bele szurnunk a hadnagy ikrájába. A szegénynek a pantallója igazán ki volt vattázva, nem érezte meg a gombostűket. Nem sejtett semmit a merényletről, melynek áldozatává lett, akkor sem mikor Kovács bátyánkat a guta kezdte kerülgetni a visszafojtott kaczagástól és mikor a szegény Vilma arcát lángvörösre festette a megszügyenyülés és harag.

Mikor a hadnagy elment, magával vitte a piros és kék zászlókat és a bajtársai falrengelő kaczagással fogadták a vendéglői asztalánál. Kovács bátyánk fünek-fának elmondta ezt a sikerült ötletet, amelyre mi ketten Gyurkával igen büszkék voltunk és az egész város nevetett a hadnagyon.

Igaz, hogy a nevetésgesség öl. Ha a szegény hadnagy halálra sebesült volna a csatában, Vilma néni bizonyosan utolsó lehelletéig híven ápolta volna és a siron túl is megőrizte volna neki a szerelmét. De a mi léha ötletünket soha se tudta neki megbocsátani. A hadnagy nem is jött többé a Kovácsék házába, a Vilma életének egyetlen kis regénye kaczagással ért véget.

A szegény Vilma néni most szorgalmasan kenegeti egy újabb Kovács generációnak a vajas cipót, lelkiismeretesen megkérdezvén a gyerekektől, hogy sóval akarják-e a cipót, vagy só nélkül. A hadnagy pedig azóta mint kapitány nyugalomba került. Nagyon megvénült és mint roszkedvű agglégény jár-kelel a városban, a gyerekeket pedig most még kevésbé szereti, mint annak előtte.

lességeit fejtegeti és a politikai jogoknak katolikus és ép azért hazafias irányban való gyakorlására buzdít. A magasan szárnyaló és rendkívül szép nyelvezettel megírt körlevél bizonyára élénk megbeszélés tárgyát fogja képezni az egész országban. (A beszédre legközelebb visszatérünk.)

A **Hazánk** a Lukács program beszédéről ír. Hosszu erőfeszítések és súlyos áldozatok árán eljutott az ország oda, hogy az egyensúly helyre van állítva az államháztartás mérlegében. Az elért eredmények új törekvéseknek kellene hogy szülői legyenek, mert a bajkoránt sincs még elhárítva, mert Magyarország adóssága két milliárdal több lett 25 év alatt. Abban a lázas munkában, melyet a pénzügyi helyzet javítása végett kifejtettünk, sok hibát követtünk el. Sértettük a nemzet gazdasági érdekeit, s az adózó polgárok előnyeit. Azért tehát, nem helyes, ha azt mondja Lukács, hogy vakon követi a Wekerle elveit.

A **Pesti Hirlap** azokkal az eszközökkel foglalkozik, melyeket használni kell hogy Magyarországon a socialis bajoknak elejét vegyék. Nem a bebörtönzéssel lehet az izgatokat lecsendesíteni; hanem azzal, hogy segítünk rajtuk, hogy megélhetéshez segítjük őket. A kormány csak beszél, de nem tesz semmit. Pedig a baj már kezd fenyegetővé válni s az orvosság még mindig késik.

A **Magyarország** a veszprémi 48-as párt kiáltványáról ír. — A függetlenségi és 48-as párt többsége ugyanis a parlamentben más fél év óta mindig együtt szavaz a kormánnyal. — Ez megtévesztett sok vidéki 48-ast, a mennyiben vagy visszavonultak a küzdelemtől a választásoknál, vagy pedig a kormányra szavaztak. — Ezen zavart akarja tisztázni a veszprémi párt, melynek valószínűleg meg is lesz a kellő sikere.

A **Magyar Hirlap** szerint az új pénzügyminiszter programját kevés pöz, sok komolyság, józan mérséklet és férfias önbizalom jelzik. Az általános pénzügyi bajok közepette nagy öröm, hogy Magyarország teljesen rendezett pénzügyi viszonyokkal indul neki a másik évezrednek. Ezt bizonyítja a Lukács beszédje.

Az **Egyetértés** a Lukács pénzügyi programjáról ír. Szerinte a pénzügyi tárcza az, melyben az államháztartási egyensúly s a közgazdasági haladás gyökerezik. Lukács elég jól beszélt, de mindazonáltal sok fogyatkozása is volt beszédjének, mert pl. magáról a pénzügyi budgetről sem beszélt, mely pedig a pénzügyi tárczával a legszorosabb összefüggésben áll.

A **Pesti Napló** a Lukács pénzügyminiszter programbeszédével foglalkozva, kiemeli a beszéd azon részleteit, melyek szerint Lukács az ország pénzügyeit előbbre akarja vinni, mint Wekerle. Az egyik a szeszmonopoliumra vonatkozik, másik pedig a valuta végleges rendezésére. Mindkettő nagy hasznára lesz az országnak; csak az a kár, hogy a bank-kérdésről nem nyilatkozott, melynek pedig ép most lenne az ideje.

A **Nemzet** szintén e programról cikkezik s dicséri az új pénzügyminisztert, egyúttal neki megy Molnár Józsefnek, a miért fel mert a miniszter ellen szólani, habár a pénzügyi dolgokban teljesen járatlan.

A **Budapesti Hirlap** a Bánffy kormány ellen támad, hogy mindenki, a ki a szabadelvű pártnak a legkisebb szolgálatot teszi, nagy jutalmakban részesül, míg más érdemes hazafiak semmit sem kapnak. Így a legutóbbi főrendiházi kinevezések is ezt bizonyították, hol csupa érdemtelen emberek lettek kinevezve.

A **Nemzeti Ujság** a szabadelvű pártól cikkezik, mely az országot a tönk szélére vitte. A közállapotok roppant elszomorítóak. A nép el van szegényedve. A kivándorlás nagy mérveket öltött. A szerencsétlen állapotokat tetőzte a liberális párt egyházpolitikája, mely a lelkiismeret sérti. A társadalmi viszonyok felbomlottak s megalakult a néppárt; mert egy felekezet sem hagyja magát elnyomatni. S így csupa hazugság minden liberális frázis, mely az ország nagyszerű állapotáról beszél.

A **Neues Pester Journal** a pénzügyminiszter beszédét méltatja s megdicséri annak önérzetes hangját s helyes tartalmát.

A **Pester Lloyd** szintén hasonló hangon nyilatkozik a pénzügyi programról s azt mondja, hogy Magyarország pénzügyi politikájában más elveket követni, mint a melyeket Tisza Kálmán és Wekerle felállítottak, teljes lehetetlenség.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése.

Február 13.

Elnök Szlavy József.

Felolvasták Bánffy br. miniszterelnöknek az új főrendek és új zászlós urak kinevezésére vonatkozó átiratát. Ezután sorra kerültek a mentelmi jogok felfüggesztését kérő kérvények. Wenckheim Dénes grófot a bizottság nem akarja kiadni.

Keglevich István gróf ellenben a törvénynek szabad folyást kíván biztosítani s a gróf kiadatását ajánlja.

Zichy Nándor gróf a bizottság javaslatát pártolja.

Nézetéhez csatlakozik **Karap** Ferencz is.

Szlavy elnök kimondja a határozatot, hogy a főrendiház felfüggeszti Wenckheim gróf mentelmi jogát.

Az erdélyrészi szőlődézma kárpótlásáról szóló törvényjavaslatot a főrendiház vita nélkül elfogadta.

Következett

a z i n d e m n i t y.

Zichy Nándor gróf hosszabb beszédét azzal kezdi, hogy mikor a kormány bemutatkozott, ő azok nevében is, akik politikai felei, szívesen üdvözölte a király új kabinetjét, amely a pacifikációt és kiméletet ígerte. A kormány eddigi szerepléséből azonban azt látta, hogy a kormány nem őszintén óhajtott a katolikusok megnyugtatását. Nemesak nem vonták vissza a két javaslatot s nemesak nem törekszik a kormány a három már törvényre vált javaslat revíziójára, de sőt hirdeti azok életbe léptetését. E miatt és mert a kormánynak a választások tisztaságáról való felfogását a csáktornyai választásnál látta, kijelenti, hogy nincs többé bizalma a kormányban. Amde az indemnitit megszavazza.

Bánffy br. miniszterelnök: A kormány már megalakulásakor el volt készülve arra, hogy a főrendiház ellenzéke nem lesz iránta bizalommal. Ismétli a kormány bemutatásakor kifejtett kabinet-programot, mely szerint a három egyházpolitikai törvényt végrehajtja, a két bukkott javaslatot pedig keresztül viszi — kimélettel. Az indemnitire szükség van, hogy az állam a maga kötelezettségeinek eleget tehessen. Ami az izgatásokat illeti, nem a kormány lépett a templomi szószekekre. (Mozgás.) A felelőség, ha tűzbe gyul az ország — nem a kormányt fogja terhelni.

Eszterházy Miklós Móríc gróf: Heves hangon reflektál a miniszter szavaira s fölteszi a kérdést: vajon mi származnék abból, ha ő és pártfelei leszavaznák az indemnitit. A kormány a 67-es alap föntartására és az ugynevezett liberális javaslatok keresztül vitelére vállalkozott. A szónok azt hiszi, a kabinet egyikre se lesz képes. Ő és pártfelei törekedni fognak arra, hogy az egész országban, az összes választó kerületekben fölhívják a választók figyelmét azokra a veszedelmekre, amelyek a liberális politikából fognak származni. A tatai gróf ezután a képviselőház szabadelvű pártját támadta. Végül kijelentette, hogy bizalom nélkül az indemnitit megszavazza.

A főrendiház ezután elfogadja az indemnitit s az ujonczjutalékról szóló törvényjavaslatot.

Karczolatok.

Ullmann Izidor, a váradi orthodox zsidó hitközség elnöke, hivatalos volt ebédre Széchenyi Jenő kanonokhoz. El is fogadta a

meghívást, elment, de n.ást nem evett — mint kenyeret.

Elismerésre és dicséretre méltó cselekedet. Meggyőződéséhez szilárdul ragaszkodni, vallásának törvényeit hűen megtartani, még a kísértekek között is, — valóban szép dolog, napjainkban — sajnos! — szerfölött ritka.

Hogyan, miért kerül hát a »Karczolatok« közé? Azért, mert még a »Nagyvárada« sem bántja érte. Csipkedő, vicczeli, gunyolja, de megróni nem meri. Legalább nyiltan nem, sőt inkább dicséri.

De ha egy kath. pap, vagy pláne egy világi katolikus vendégség vagy bankett alkalmával bőjt napon nem enne hus félért, az menthetlenül a sötét középkor legbutább barátai közé kerülne.

Mert hát annyira vagyunk, hogy a »Nagyvárada« írja elő a papok teendőit, — a »Szabadság«-nak ev. ref. vallásu szerkesztője pedig bizonyítványt állit ki arról, hogy a primás jó katolikus.

Persze hozzájuk tartozik, ők a legilletékebbek reá.

Az isteni és emberi törvénynek ők a legfőbb őrői, az emberiség cselekedeteinek ők a legilletékesebb bírái.

Krix Kraax.

Zarándoklat Bécsből a Szt. földre.

A Szt. föld főbizottsága Bécsben programot tesz közzé a következő utitervvel:

Elutazás Bécsből márcz. 28-án, a következő napon hajóra szállás Triesztben Alexandria felé, megérkezés Jaffába és Jeruzsálembé ápril 4-én, nagy héten át tartózkodás a szt. városban és kirándulások Bethániába, Bethlehembe, Szent János és Emmausba és kinek tetszik lóháton Jerikóba és a holt tengerhez,

Visszajövet: Elindulás Jeruzsálemből pénteken, husvét hetében, április 19-én Jaffán át Port-Saidba, innen Alexandriába és két napi itt tartózkodás után április 23-án hajóraszállás Brindisi (megérkezés ápr. 26.) vagy Trieszt felé (megérkezés ápril 27.)

Az összes költségek, mindent beleszámítva Trieszttől vissza Triesztig, II. osztályon 276 frt; I. osztályon 373 frt 50 kr.

A fönt említett utakon kívül távolabbi kirándulásokat is lehet tenni, a mikor is a költségeket kinek-kinek magának kell fődöznie; ezek tetszés szerint következő irányokban történhetnek:

1. Kirándulás Jerichoba, a Jordánhoz és a holt tengerhez nem egész 3 napi időtartamra 25—30 frtba kerül.

2. Utazás Nazarethbe; elindulás Jeruzsálemből április 14-dikén, Jaffán át megérkezés ugyanaz nap Caifába és innen kocsin Nazarethbe; innen 2 napi itt tartózkodás után összekötte egy kirándulással a Tabor hegyére vissza Caifába s innen a Carmel-hegy megtekintése után április 19-én hajóraszállás és megérkezés ugyanaznap Jaffába. A költség, mindent beleszámítva: I. osztályon 31 frt 75 kr, a II. osztályon 23 frt 70 kr.

A hazautazás Port-Said-, Alexandria-Ismail és Kairón keresztül mindent beleszámítva: az I. osztályon 43 frt, a II. osztályon 23 frt 50 krral kerül többbe a rendesnél.

Az utazás Brindisi-Loretton át Bécsbe a Bologna-Mestre-Pontebai vonalon ellátás nélkül: az I. osztályon 75 frt 50 kr, a II. osztályon 61 frttal kerül többbe.

Az ut Brindisi-Caserta-Róma és Ancona-Loretton át az I. osztályon 22 frt, a II. osztályon 13 frt 50 krral több.

A jelentkezések egész márczius 10-ig Bécsben, a szt. föld főbizottságánál (General-Com-

missariat des hl. Landes, Wien, I. Franziskanerplatz 4°) történhetnek. Bővebb utasításokért is ide lehet fordulni.

Kelt Bécs, 1895 febr. 8-án.

A sz. Föld főbizottsága:

P. Angeli Sal. Ferencz.

NAPTÁR.

— Február 14. —

Csütörtök, Róm. kath. Bálint. Prot. Bálint. Görög kel. febr. 2. Gyertyaszentelő B. A. Izr. Schebat 20. Nap két 6 óra 51 p., nyug. 5 óra 6 perc. Hold kelta 11 óra 30 p., nyug. 8 óra 43 p.

Február 14. Polgári kör bálja a Zöldfában.
 " 14. Városi közgyűlés.
 " 16. Jelmezes tiszteli estély.
 " 17. Református bál a Febete Sasban.
 " 17. Rahsegélyző-egylet közgyűlése.
 " 20. A »László malom« rendkívüli közgyűlése.
 " 20. Pinezér bál a Zöldfában.
 " 23. Posta és távirda altisztek táncvizgalma a Zöldfában.
 " 24. Ügyvédi kamarai közgyűlés.
 " 24. A nyomdászok egyrésze társasestélye.
 " 24. A nyomdászok önk. osztályának táncvizgalma a Zöldfában.
 " 24. Tüzoltó bál a Sasban.
 " 25. Rendkívüli megyei közgyűlés.
 " 26. A biiharmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése.
 " 26. Zenekedvelők zeneestélye a Fekete Sasban.
 Márcz. 13. A »Szabadság« sajtópöre.
 " 16. Zenekedvelők philharmoniai hangversenye a Sasban.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
 Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
 Sonnenfeld Adolf papírkereskedésében Fő-utca,
 Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
 Kirtási D. papírkereskedésében Urí-utca,
 Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-placz,
 Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
 Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
 Reich Antal kereskedése Kis-Fürdő-utca.
 Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **A mai városi közgyűlés.** Rendkívül érdekesnek és élénknek ígérkezik a ma délutáni rendes havi városi közgyűlés. A tárgysorozat meglehetősen jó hosszú, a mennyiben 40 tárgy fog előterjesztetni, melyek közül különösen kettő: t. i. az adópénztárnoki és egy irnoki állás betöltése valószínűleg nem csekély választási küzdelmek mellett fog végbe menni a mennyiben a pályázók mindegyike meglehetősen egyforma erős párttal rendelkezik. Ezenkívül valószínűleg még a Sáfrád-ház megvételére vonatkozó indítvány fog heves vitát provokálni. — Így tehát érdekes gyűlésre van kilátás, melyre a városatyák valószínűleg teljes számban fognak megjelenni.

* **Zichy Jenő gróf keleti utazása.** Zichy Jenő gróf a tavasszal nagyobb társaság kíséretében mégis utra kel, hogy Ázsiában a magyarok őshazáját kikutassa. — A gróf már szervezi az ekspediciót melyhez a szükséges előtanulmányokat már megszerezte. A kirándulás költségeit, amelyek igen tetemesek lesznek, a gróf sajátjából fedezi. A társaság Konstantinápolyon át megy a Kaukázusba és onnan tovább Ázsia belsejébe s majd Péterváron át fog hazatérni. A kirándulók nyelvi és ethnografiai tanulmányok s kutatások mellett nagyobb vadászatokat is rendeznek.

* **A nagyváradai ügyvédi kamara közgyűlése.** Hlatky Endre kamarai elnök körlevélben tudatta a kamara területén működő ügyvédekkel, hogy az évi rendes közgyűlés folyó évi február 24-én d. e. 10 órakor lesz megtartva a központi városház tanácstermében. A tárgysorozat következő; 1. A választmány évi jelentése 1894 évről. 2. 1894 évi számadások felülvizsgálása. 3. 1895 évi költségvetés megállapítása. 4. Önálló indítványok, melyek az ügyrend

8. §-a értelmében a titkárnál oly időben adandók be, hogy azok közzelehetők és a tárgysorozatba felvehetők legyenek.

* **A királyi-pár Cap-St.-Martinben.** Ferencz József király fogadására megjelentek a megyei prefektus, a hatóságok képviselői és óriási közönség. Erzsébet királyné 10 óra 40 perczkor érkezett csekély kísérettel a mensonei pályaudvarba. A királyt hozó vonat délelőtt tizenegy órakor érkezett meg. Az uralkodó a szalonkocsi ablakánál állott s midőn a peronon álló királynét megpillantotta, rendkívül szívesen üdvözölte őt. Mihelyt a vonat megállott, a király leugrott a kocsirol, a királynéhoz sietett és megölelte; majd azt kérdezte tőle: — Hogy vagy? Azután megkérdezte tőle az algiriai utazására vonatkozó részleteket. Az uralkodó a királyné nővérét, Trani grófnét is megölelte s néhány szót intézett hozzá. — Ő felsége ezután a királynéval a készen álló fogatra szállt. A fogat előtt és után lovas csendőrök haladtak. A lakosság az egész ut hosszában lelkesen üdvözölte az uralkodó párt. A reggeli után az uralkodó pár sétát tett a számára fentartott kertekben. — Faure köztársasági elnök a következő telegrammal üdvözölte Ferencz Józsefet: »Súlyt helyezek arra, hogy felségedet francia területre érkezése alkalmából üdvözöljem ama reményem kifejezése mellett, hogy újabb tartózkodása Cap-St.-Martinben felségedre kellemes lesz. — A császárné ő felségének lábaihoz teszem legtiszteltebbeljesebb hódolatomat és kérem felségedet, higgyen őszinte baráti érzületem nyilvánításában.« A király táviratban mondott köszönetet a köztársaság elnökének hozzá intézett táviratáért és azt mondja, hogy ő és a királyné örömmel jöttek ide, hogy e szép országban időzzenek. Végül ő felsége nagyra-beesüléséről és őszinte barátságáról biztosította az elnököt.

* **Egy nagyváradai urnő balesete.** Mint részvétellel értesülünk, a napokban özv. Schlosser Gusztávné a Bazár-vendéglő előtti járdán megesuszott és lábtörést szenvedett. A szerencsétlenül járt urnő azóta betegen fekszik és hetek kellenek ahhoz, hogy visszanyerje egészségét. Mint értesülünk özv. Schlosser Gusztávné panaszt adott be a rendőrséghez és felelősségre kéri vonni azt az egyént, aki a szabályrendelet daczára elmulasztotta a járda takarítást és ezzel neki egész életére kiható bajt okozott.

* **A szegedi m. kir. adóhivatal tisztikara** értesíti az egész országban levő összes kir. adóhivatalok tisztviselőit, hogy anyagi helyzetüknek javítására megindított országos mozgalmukból kifolyólag szerkesztett s az összes kir. adóhivatali tisztviselők által aláírt memorandumot f. hó 19-én fogják a pénzügyminiszternek küldöttség mellett átnyújtani; a küldöttség tagjainak találkozási helye a »Pannonia szálloda földszinti terme lesz és pedig f. hó 18-án délelőtt 10 órakor.

* **A herezegprimás születésnapja.** Vaszary Kolos herezegprimás febr. 12-én ünnepelte a 64-ik születése napját. Az egyházfőt számos oldalról üdvözölték ünnepe alkalmából.

* **Egy forint, öt forint, ötven forint.** A szegény egy, öt és ötven forintos államjegyeket, melyekhez annyi áldás és átok tapad, már nem sokáig szidhatjuk, vagy a mit még gyakrabban teszünk, nem sokáig üdvözölhetjük mosolygó arccal, mert a pénzügyminiszternek a képviselőházban tett tegnapi nyilatkozata szerint az államjegyek még 1896. évi június havánál sokkal hamarabb be fognak vonatni. Ugy, hogy jövő évi január hóban már ritkaság gyanánt fogják mutogatni az ötösöket és ötveneseket, már t. i. azok kiknek lesz. És kapunk helyettük csengő arany 20 és 10 koronásokat.

* **Árvízveszély Erdélyben.** Tordáról jelentik: Pár nappal ezelőtt még a hóvizatarokkal küzdött a keresztmező egész lakossága, ma már komoly árvízveszedelem fenyegeti az Aranyos folyó két partján épült községeket. A

folyó mentén felhalmozódott hótörleszokat, melyek alól másfél napi veszteglés után vontató erővel szabadítottak ki harmincz marosludasi kocsi, a hirtelen beállott esőzés rohamosan kezdte olvasztani. Egerhegyen az Aranyos már kiöntött a medréből. Eddigelé negyven család hagyta el a hajlékát a folyton növekvő árvízveszedelem miatt. Attól tartanak, hogy az ár a hidat is elsodorja.

* **Uj főrendek.** Ő Felsége a király — mint budapesti tudósítónk írja — Döry Dénest, Ivánka Imrét és Latinovics Jánost örökös főrendiházi tagokul nevezte ki.

* **Meghívó a póstás-bálra.** A m. királyi posta- és távirada-altisztek és szolgák saját özegeik és árváikat segélyző egyesület pénztárának javára 1895. évi február 23-án, szombaton, a »Zöldfa« nagy termében jótékony-célú táncvizgalomra kívül címzett urat és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona, családjegy 3 korona. Jegyek kaphatók ezen meghívó előmutatása mellett a nagyváradai pályaudvari posta- és távirada-hivatalnál a bizottsági tagoknál és este a pénztárnál. Ezen meghívó másra át nem ruházható és kívánatra előmutatandó. A hölgyek kéretnek egyszerű ruhában megjelenni. — Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A táncvizgalom diszelnökségét Schöpflin Ágoston posta- és táviradaigazgató vállalta el és a rendező bizottságban résztvesznek a többi tiszték is.

* **Megvakult az orvosságtól.** Dr. Grósz Emil mutatta be a budapesti kir. orvosegyesület közelmúlt ülésén D. F. 20 éves asztalos esetét, mely szemevilágának elvesztésével járt. Nyár óta gyomor-bajban szenvedett az illető, a melyet sikertelenül gyógyítottak. Hirdetés által figyelmeztetve, egy helybeli gyógyszerárban galandféreg hajtószert vásárolt és be is vette. Az nap este rosszul lett. Másnap elveszítette az eszméletét, harmadnapra mindkét szemére megvakult. D. F. az egyetemi szemklinikán jelentkezett s ott magánértés szerint kiderítették a bevett szer összetételét, a mely filixsavat tartalmazott és ennek mérgező hatását vették fel a látóideg sorvadásának okául. A külföldi irodalomban Poulsson közölt ugyane szerről 13 mérgezési és három halálesetet, hazánkban ez volt az első eset mely publicitást nyert. Ebből az a tanulság, mondja Grósz dr., mint azt már halállal végződött intoxikációk (mérgezések) után Németországban is indítványozták: a filixsav rendelés nélkül való kiadását be kell tiltani s a szer mérgező hatásának ismeretét terjeszteni. — Eléggé bizonyítja ez az eset is, hogy mennyire óvakodni kell a gyógyszerárban árusított oly különleges szerek használatától, melyek nem orvosi rendeletre adatnak ki.

* **A tolvaj tragédiája.** Szörnyű módon lakolt büneért Torsecz Dráva melletti községben egy tolvaj, aki sertést akart lopni. Az egyik parasztagazda lelte hizott sertését. Aznap megjelent a házban egy medvetánczoltató és szálást kért magának és a medvének. A vendégszerető gazda teljesítette a kívánságot; a medvét elhelyezték a disznóólban, a tánczoltató pedig az istállóban aludt. A tolvaj, aki nem tudta, hogy a sertést leölték, éjjel belopódzott az ólba és a sertésnek vélt medvét elakarta lopni. Irtozatos dulakodás támadt a vadállat és a tolvaj között, amely azzal végződött, hogy a medve darabokra tépte a tolvajt.

* **Halál a jég alatt.** Megrendítő szerencsétlenség történt Halmi ugocsamegyei községben. Mint értesültünk, a község közelében folyó Bátorvize jegén körülbelül husz gyermek szánkázott. A folyó legmélyebb részén tizenegy gyermek alatt a jég beszakadt és a szerencsétlen gyermekek a mély

vizbe estek. Hatot közülök kimentettek, négynek csak holttestét hozhatták ki, egy pedig még most is a jég alatt van.

* **A mai bál.** Ma este tartja a »Polgári kör« bálját a Zöldfa nagytermében. Annak a hetek óta tartó fáradozásnak, melyet a rendező bizottság, élén a bálrendező királyával: Mezey Mihályval, kifejtett, bizonyára nem marad el a sikere; mire nézve különben elég garancia rejlik, hogy mást ne említsünk, már csak az előző évek kitűnő sikerű polgári kör báljaiban is.

* **Jótekonyság.** Cserneki és tarkeői Desseffy Sándor esanádi püspök a Csákován most épült apáca-zárda leányiskolája költségeihez 2000 forintot ajándékozott.

* **Gyulai Pál kitüntetése.** Wlassics Gyula kultuszminiszter tudvalevőleg a vasárnapi Kisfaludy-társaság közgyűlés után Gyulainak a Szent-István-rend kiskeresztjét nyújtotta át. E kitüntetésre vonatkozólag a hivatalos lapban ma a következő királyi kézirat jelent meg: Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Gyulai Pál budapesti egyetemi nyilvános rendes tanár és főrendiházi tagnak, az irodalom terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, Szent-István-rendem kiskeresztjét díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1895. évi január hó 27-én, Ferencz József, s. k., báró Jósika Samu, s. k.

* **Ismét népzendülés Halason.** Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Halason a szociálisták kétszer zavargást támasztottak. A viszonyok Halason oda fejlődtek, hogy a rendőrségnek meg a csendőrségnek feltűzött szuronynyal kellett a napok óta forrongó szociálistákat szétverni. — A Marx-féle fordítások elkobzása miatt felbőszült szociálisták ugyanis ismét összeverődtek a városháza előtt, megtámadták a templomból kijövő papot és mindenféle szidalommal illették. A tömeg aztán elvonult, de délután két óra tájban ismét gyülekezni kezdtek az emberek. Vagy hatszázan jöttek össze, iszonyú lármát csapva. — A rendőrbiztos szétoszlásra szólította fel a tömeget, mely azonban nem engedett. Ekkor nyolcz rendőr és nyolcz esendőr jelent meg a helyszínen, feltűzött szuronynyal. A tömeg a többszöri felszólításra sem mozdult, mire a rendőrök és esendőrök megtámadták a sokaságot, mely, látván a tulerőt, lassan eloszlott.

* **A beteg temesvári püspök.** Temesvárról írják: Holnap délelőtt amputálják Popovics Nikanor szerb püspök üszkösödésnek indult lábát a beteg sürgős kívánságára, mert a borzasztó fájdalmat, elgyöngülést többé el nem bírja. A műtétet végző orvosok már megérkeztek Temesvárra. A székesegyházban az operáció sikereért nagy könyörgő misét mondanak.

* **A hódmezővásárhelyi inségesek.** Hódmezővásárhelyen nagy mozgalom indult meg a kétezer háromszázharmincz inséges család felségélyezésére. A segélyző bizottság permanenciában van s ennek a bizottságnak sürgős kérelmére a belügyminiszter 3 ezer forint segélyt utalványozott ki. A megindított gyűjtés is eredménytelennel járt; az aláírók élén gróf Károlyi Tibor áll 1200 forint adománynyal. Mindez azonban eppenséggel nem elegendő a nyomor megszüntetésére, mert családtagonként csak egy forint heti segélyt adhat ki a bizottság az összegyűjtött pénzből, a mely így is fogytán van már. Holnap közgyűlést tart a város feliratot intéz nek a kormányhoz, hogy legyen tekintettel a fokozódó izgatottságra s utalványozzon nagyobb segélyt. A szociálisták e közben folytonosan izgatják a népet, a mely állandóan a városházánál tartózkodik. Félő, hogy nagyobb zavargások lesznek a városban, mert az elégedetlenség mindinkább növekszik.

* **A konstantinápolyi német gyermekek a szultán előtt.** Érdekes jelenet folyt le a hó 1-én a konstantinápolyi Yildiz-kioszkban. Harmincz német iskolás gyermek ment két tanító és az énekmeister vezetése alatt a kioszkba, hogy Abdullah szultán előtt énekeljenek. A szultán már hetek előtt azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné egyszer maga előtt látni a kis tanulókat és hallani az énekeket. Mikor a gyermekek két ta-

nítójuk és az énekmeister vezetése alatt megérkeztek a pavillonban, rövid idei pihenés után a szultán elé bocsátották őket. A gyermekek először is énekeltek a Hamidie-indulót, azután a német császár ösmert dalkompozícióját és több iskolai éneket. A szultán mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a kis gyermekek éneklését és többször adott kifejezést tetszésének. Mikor az éneklésnek vége volt, minden egyes tanulóknak egy vörösselyem kis zacskót ajándékozott nyolcz új aranypénzzel, az énekmeistert és a két tanítót pedig külön megajándékozta. Végül pompás buffet adott a szultán s minden tanuló mellé udvari szolgát rendelt, hogy az örvendező kis seregnek a zsebeit nyálánságokkal, játékszerekkel töltsék meg. A buffet befejeztével a kis gyermekek illedelmes megköszönték a szultán szívesességét és harsányan éljenezve a szultánt eltávoztak a kioszkból.

* **Serbán képviselő kalandja.** Szerbanu Miklós országos képviselőnek kellemetlen kalandja volt tegnapelőtt, Brassóból jövet. A vonaton megismerkedett egy uriemberrel, aki pozsonymegyei földbirtokosnak mondta magát s a hosszú utazás unalmasságát elűzendő kártyázott is vele a vasuti kocsiiban. Éjjel mikor a képviselő lenyugodott, egyszerre csak azt érezte, hogy valaki a zseljében kotorász. Megkapta a tolvaj kezét, akiben a pozsonymegyei földbirtokos urra ismeri. A jó madár már kivette volt Szerbanu tárczáját, s mikor rajta csipetett a lopásan a sarokba dobta a bugyellárist. Szerbanu Kolozsvárt a rendőrségnek adta át a tolvajt.

* **Kedvezmény a szegényeknek.** A püstyéni fürdő bérleje Winter Sándor értesítette a belügyminisztert, hogy a szegényebb sorsu fürdőzőknek az idén kedvezményt fog nyújtani. E végből a belügyminiszter felhívja a közönséget, hogy a kik ezen kedvezményben részesülni akarnak e tárgybani kérvényüket f. évi márczius hó 20-ig adják be, mivel ezen időn tul beérkezett kérvények csak akkor lesznek figyelembe vehetők, ha nevezett fürdőben üres helyek lesznek. — Ugyanitt felemlítjük, hogy a franzensbadi fürdő-orvos dr. Hasenfeld is nyújt kedvezményt szegény sorsu tisztviselőknél s ezek nejeinek. — A kérvények ugyancsak a belügyminiszterhez adandók be április 5-éig.

* **A belga királyné balesete.** A belga királynét a napokban komoly baleset érte. Mint az »Independance« írja, a királyné kedvenc paripáján lovagolt és a ló szájába ezukrot adott. A ló, mely különben nagyon szelid állat, valamitől megrezsent és ijedtében megharapta a királyné ujját. A harapás oly erős volt, hogy a királyné felsikoltott. Az ujj azonnal megdagadt s noha a további következmények megakadályozására rögtön orvosi segélyt vettek igénybe, a királyné állapota mégis igen aggasztó.

* **A mesterségek befolyása az egészségre.** Egy német tudós, a ki esztendőknön keresztül vizsgálatokat tett az egyes kézművesek egészségi állapotja körül, úgy találta, hogy legegészségesebbek köztük a pékek és mészárosok. Ezek után következnek az aranyművesek, a kiket sohasem bánt a hidegláz és a kőszvény. Az ácsok nagyon hajlandók a mellhártya-gyulladásra, a szabók között igen sok az aszkóros, de legtöbb aszkóros van a könyvnyomdászok között. A kovácsok a hideglelésre, a kádárok a csuzos betegségekre, a fazekasok a kólikára hajlandók. A vargák és esizmadiák között sok az egészségtelen ember és nagy a halandóság. A takácsok igen betegesek, de a halandóság nem nagy köztükük.

**

Mertz Nándor jóhírű kereskedőcézégnek lapunk mai számában közölt borhirdetésére e helyen is felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Irodalom és művészet.

— **Előfizetési felhívás** a »Katholikus Egyházi Zeneközlöny« II. évfolyamára. Az első évfolyam megindításakor kibocsátott programjához hiven, az egyházi zene összes ágára kiterjedő e havi folyóirat el fog követni mindent és a rendelkezésére álló összes eszközökkel oda fog hatni, hogy az egyházi ének és zene terén hazánkban létező vizás állapotokon alaposan segítve legyen, Hogy e célzta mielőbb és bizton elérhessük, szak- és irányezikkeken kívül az első évben megkezdett felette hasznos, sőt szükséges állandó rovatokat, mint például: »Az egyház nyelve«, »Ismeretek tára« stb., valamint az

összes szertartásokra kiterjedő mellékleteket folytatni fogjuk. Tájékozással azoknak, a kik a Katholikus Egyházi Zeneközlönyt még nem ismerik, felsoroljuk annak I. évfolyamához csatolt rendes mellékleteit, u. m.: a gyertyaszentelési, a hamvazószerdai, a virágvasárnap, a nagypénteki és nagyszombati szertartások rendje, továbbá egy rendkívüli mellékletét magyar egyházi énekekkel. E hézagot pótló, Magyarországon egyedül való és az egyház szolgálatában álló papok, zenészek, énekesek, kántorok és e pályákra készülőkre nézve nélkülözhetetlen szakközlöny előfizetési árát oly csekélyre szabtuk, hogy az mindenkire nézve könnyen megszerezhető legyen. A Katholikus Egyházi Zeneközlöny előfizetési ára egy évre 3 korona 20 fillér (1 frt 60 kr.), félévre 1 korona 60 fillér (80 kr.). Az előfizetési pénzek a Pesti könyvnyomda-részvénytársaság hangjegymetsző-osztályába (Budapest V., Hold-utca 7.) küldendők. Az I. évfolyam a fenti áráért (1 frt 60 kr.) kiadóhivatalunkban (V., Váci-körút 56.) megrendelhető. Katholikus Egyházi Zeneközlöny szerkesztősége, Budapest, V., Lipót-tér 9.

— **Az »Uj Idők«**, Herczeg Ferencz lapja 8-ik számában a farsangot és a telet mutatja be sikerült illusztrációkban és érdekes leírásban. Van azonkívül ebben a számban vigjáték Murai Károlytól, társadalmi ezikk Kenedi Gézától, regény folytatásában Werner Gyulától, novella Tömörkény Istvántól és számos érdekes apróság a legjava magyar írók tollából. Illusztrálták ezt a számot Spányik, Neogrady és Linek. A ki a lap iránt érdeklődik, annak a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. szám) kívánatra ingyen küld mutatványszámot.

— **»Irodalom és Ethika«** cím alatt az akadémiában tartott székfoglaló értekezését Ráth Zoltán külön is kiadta. Ki kell emelnünk, hogy a gazdasági politikában és társadalmi téren az uj, a réginel kifogástalanabb irány harczosa. Látja és kiismeri a bajokat és van benne bátorság azok javítását követelni. Értekezése nagyon méltó a szakkörök figyelmére.

— **Ármenia.** Ezen a ezimen jelenik meg Erdélyben, Szamosújvárott egy igen csinosan kiállított, jelesen szerkesztett havi folyóiratocska, melyet Szongott Kristóf szerkeszt. A legutóbbi szám a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Egy bőkezű Maecenás, Szongott Kristóftól; Uj örményország (költemény), Simay Gergelytől; Örményországon keresztül. II. Dr. Molnár Antaltól; Már késő. Rajz. II. Kritsa Klárától. Ábgár főherczeg álma. (Tündérrege.) Mihely Imrétől; A magyar miniszterium örmény tagjai, Szt-től. Nyílt levél az erdélyi örmény katolikus papsághoz. — Fáraó Simontól; A jó pásztor, (költemény) Murádin Jánostól; A magyar-örmény családok ezimleleveli. XV. Dr. Temesváry János. Kisebb közlemények. Irodalom művészet. Közgazdasági élet. Mi ujság az örmény világban? Az örmény dolgok után érdeklődőknek igen melegen ajánljuk. Előfizetési ára 4 frt. Előfizethetni a szerkesztőnél.

— **Az »Oktató Népkönyvtár«** 4-ik füzeté megjelent. A jelen füzet a »Jó Isten Képes Könyvet« és egy Egyháztörténelmi mellékletet, egy negyed iven Naptár és hasznos tudnivalókat hoz. A tartalmas folyóirat előfizetési díja egy évre 40 iv (megjelenik havonként) 2 frt 50 kr. Egyesületeknek 1 frt 60 kr. Kapható az »Oktató Népkönyvtár« szerkesztőségében, Pozsony, Ferencziek.

REGENY-CSARNOK.

Kisértés.

La Rosée elbeszélése. (21.)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

— Az én betegségem nem volt komédia, s hogy én újból fölgögyultam az az Isten akarata volt. Én vissza adom Sándornak a szabadságát, mert én vagyok a világon a legutolsó, a

ki a boldogságát meg akarná akadályozni. A mit ő óhajt azt fogom én tenni.

— Na, szép szavak, amelyek semmit sem használnak, — kiáltott föl Charlotte böszülten, — amit ő akar! — Ön azt tudja nagyon jól, hogy ő milyen, s azért tolja őt előtérbe. Nem amit ő akar, de amit ön akar, az törtéjék. S azért jöttem ide, hogy megmondjam önnek, hogy egyiknek kettőnk közül engednie kell. Belátja ezt nemde ön is?

Margit hallgatott. Az anélkül is erősen föl-izgatott asszonyt nem akarta ellenmondásával ingerelni.

— Egy ajánlatot teszek önnek, — folytatta tovább Charlotte, — vessünk sorsot, hogy kettőnk közül ki hagyja el a küzdőteret.

— Ilyen ajánlatokba nem egyezhetem bele, — válaszolt Margit.

— Akkor önnek kell... sziszegte Charlotte böszülten.

Ebben a pillanatban a szolgáló fölnyitotta az ajtót. Az egész társalgást az ajtón keresztül kihallgatta s asszonya miatt nagy félelem fogta el. Margit intett szemeivel, hogy jöjjön be.

— Oh, — szólt gunyosan Charlotte — megyek már, de még nem vagyunk készen.

Margitot nagy izgatottság fogta el, midőn végre magára maradt. Az éppen most hallottak kavarogtak fejében. Emlékezett, hogy mennyire megijedt, s mennyire megvult zavarodva férje, midőn ezt a nőt meglátta. Tehát igaznak kell lennie annak a mit férjéről mondott. De még sem akarta elfogadni az ajánlatát, habozott, de azt az egyet el kellett ismernie, hogy férjét nem vezette a birvagy, hiszen saját keresményéből élt. Tudta jól, hogy minő egyszerű igénytelen volt Sándor. De az az asszony szép, lebilincselőleg szép volt; a férfiaknak tetszenie kellett. A magas buja alak, az élénk, rózsás arczin, a nagy fekete szemek, a tüzes pillantás, elesáthattak volna bárkit.

— Egy Vénus, — gondolta magába Margit, — s mi vagyok én vele szemben? De ő szeret engem, — ujjongott szíve — engem egyedül, ezt érzem. Miért nem szólt nekem arról az asszonyról soha semmit? Minden egyébről beszélt nekem, midőn Nizzában óra hosszat mellettem ült. Gyermekegéről, ifjui éveiről, törekvéseiről és összeköttetéseiről, reményeiről, csak erről az asszonyról nem szólt egy szót sem.

S ekkor hirtelen egy emlék kapta meg. Igen, most világosan emlékezett rá, a mit teljesen elfeledett, a mire eddig nem gondolt.

Midőn először látta őt, balkezén egy aranygyűrűt viselt, s később eltűnt a gyűrű, míg az övé került oda. Oh, minő komoly esküvő volt az! Margit a pamlagon feküdt. Sándor és a pap előtte állottak. Milyen hideg, milyen üzletszerű volt minden a mi végbe ment. Sándor azt hitte, hogy egy haldoklót tesz nevévé, s szívében akkor egy más asszony iránti szerelem élt.

Szegény Sándor, ha igaz volna, az a mit ez a hölgy mondott! Ha csak nagylelkűségből maradna mellettem! Milyen gyorsan elrepül a boldogság, — sóhajtott fel s megkezdett munkájára nézett, a melyet be akart végezni.

De akárhányszor neki is fogott nem volt nyugta, ismét fölugrott s körüljárt a szobában s magától kérdezte:

— S ha mindez csakugyan igaz volna?

— Hála Istennek Sándor, hogy végre itt vagy — kiáltott fel örvendve, mialatt férje elé sietett, — gondolt csak, látogatásom volt, még pedig nagyon különös. Egy hölgy volt itt, aki azt állítja, hogy igényei vannak veled szemben. Magas, fekete, villogó szemű hölgy volt. Ugy féltem tőle, mert én azt hiszem, hogy örült.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Albrecht főherceg betegsége.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) Albrecht főherceg állapotában, mint Arcoból telegrafálják, nem állott be javulás. Az éjjel nyugtalanul töltötte s tüdejében erős fájdalmakról panaszkodott. Az orvosok egész délelőtt állandóan a beteg mellett voltak. Bulletin egész délig nem ad-

tak ki, de a környezet aggodása arra mutat, hogy a beteg állapota a legkomolyabb. Azt a tüdőgyulladást, amelyet tegnap könnyűnek tartottak, ma nagyon súlyosnak mondják. A főherceg bécsi palotájában ma óriási volt a nyugtalan-ság, mert fél kettőig semmiféle hír nem érkezett Arcoból.

Főrendiházi kinevezések.

Budapest, febr. 14. (Saját tudósítónk táv.) A bécsi Vaterland szerint a legutolsó főrendiházi kinevezések B á n f f y Dezső miniszterelnök javaslatára történtek és azt mutatják, hogy a legfőbb méltóságok, a melyeket eddig konzervatív személyiségekkel töltöttek be, szintén szabadelvű uradalmakká lettek. A kinevezések részint a szerencsétlen 1894. évi június 21-iki nap jutalmául tekintendők, amely napon a főrendiházi többséget kiszolgáltatták; részint pedig a felekezetenküliség és a zsidóvallás reczepeziójára vonatkozó főrendiházi szavazás biztosítékai. A főméltóságok betöltésének szomorú alakulására az adja meg igazi bélyegét, hogy az új főrendiházi tagok között ott van Ivánka Imre, a magyar szabadkőművesek páholyának nagymestere is.

Bolgár Ferdinánd lemondása.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) Belgrádból szezáncziós hírt hoz a táviró. A szerb fővárosban el van terjedve a hír, Feridnánd bolgár fejedelem lemondott a trónról s már el is utazott Romániába. Ezt a lépést állítólag Cankov tanácsára tette, bizván abban, hogy a szobranje újból megfogja választani. Más verzió szerint a szobranje Bulgária fejedelmének, Battenberg herceg fiát, Assant akarja megválasztani. Szófiából a fejedelem lemondását illetőleg, még nem érkezett hír.

Csáktornyai mandátum.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) Wlassics Gyula miniszternek a csáktornyai kerület új képviselőjének Gózonny László vármegyei főjegyző vezetése mellett tiz tagu küldöttség hozta ma Budapestre a mandátumot.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) Lukács László pénzügyminiszter az 1895. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot e hét végén, szombaton fogja betérjeszteni a képviselőháznak. A javaslatot kedden már a pénzügyi bizottság fogja tárgyalni s e hó 21-én már megkezdődik a képviselőházban az appropriacionális vita, amely igen nagyszabásúnak ígérkezik.

A hármas szövetség.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy a viszony Oroszország és Ausztria-Magyarország közt olyan, hogy inkább lehet a három császár követségének megújítására számítani, mint egy szövetezésre a hármas szövetség ellen. A három császár követsége formálisan soha föl nem bontatott s a hármas szövetség bár békepolitikát üz, mindig újabb terheket ró a kötelezettekre. — Az történhetik meg egyszer, hogy a hármas szövetség megszűnik anélkül, hogy föl-bontatott volna.

Elpusztult hajók.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) A Veritas hivatal legutolsó jelentése szerint a múlt évi december hónapban összesen 122 hajó pusztult el a tengereken és pedig 96 vitorlás s 26 gőzös.

Lukácsiu választó polgársága.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) Lukácsiu László, aki most a szegedi államfogházban van, kihagyta a képviselőválasztók listájából, holott Lukácsiu tényleg választó polgár. Pázmány Dénes e tárgyban legközelebb meginterpellálja a belügyminisztert, még pedig azzal az indoklással, hogy a kormány ne adjon okot az oláhoknak igazságos panaszra.

A király mint háztulajdonos.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) A király, aki csak a minap vásárolta meg a bécsi Haas-palotát, mint Bécsből telegrafálják, most megvett egy másik házat is, a fogadalmi templom mellett levő Carelli-udvart 450 ezer forintért.

Közgazdaság.

Szőlőkezelők országos egyesülete. Az ország területén működő szőlőkezelők, pincemesterek és kertészek, a kik a hazai vinczellérképezdét végezték, f. évi január 30-án és 31-én tanácskozásra gyűltek össze Budapesten, hogy megalapítsák országos egyesületüket. — Beható tanácskozás után megállapították az egyesület alapszabályait, azután pedig megválasztották a tisztikart és az igazgató-választmányt. Elnök lett Hegedüs József, Eszterházy Miklós gróf tatai uradalmának szőlőkezelője; alelnök: Keszthelyi Károly, Földváry László d.-haraszti-i szőlőszeti igazgatója; jegyző: Laczy János, a gödöllői korona-uradalom szőlőkezelője; pénztárnok: Hanusz György; ellenőr: Pápay József, Jálies Géza gyáli szőlőbirtokának kezelője. A tanácskozás folyamán határozatba ment, hogy a kartársakat a hírlapok útján fogják felkérni az egyesületbe leendő tömeges belépésre, hogy az egyesület így minél jobban megközelíthesse kifizetőt célját: a tagok erkölcsi és anyagi javainak előmozdítását. Az egyesületbe belépni szándékozók forduljanak Hegedüs József elnökhöz, Tatára, a ki a kellő fölvilágosítást szívesen megadja.

Az iparos tanonciskolák 1894-ben. Mártonffy Márton, az iparos és kereskedő tanulók iskoláinak országos főügyeletével megbízott tanfőügyelőnek a vallás- és közoktatásügy miniszter elé terjesztett jelentése szerint, az országban fönnálló összes ipari szakiskolák már végleges alakban megállapított tervvel és tantervvel bírnak. Nevezett iskolákban a rajzoktatás képezvén az alapot, a nagy szünidőben rajztanítói tanfolyamok szerveztettek. A tanítók száma, a kik itt kiképzést nyertek, már is meghaladja a százat. A miniszteri rendelethez képest a jelentés, illetve évkönyv második részében az ezen iskolákat érdeklő fontosabb miniszteri rendeletek vannak fölveve; a harmadik rész az ezekre vonatkozó statisztikai adatokat öleli föl; a negyedik rész a tanoncokat iparáguk szerint csoportosítja; végül az ötödik részben az egyes iskolákra vonatkozó részletes adatok vannak fölveve.

Az állami iskolák száma az utóbbi két év alatt 39-el, az iskolázó tanulók száma pedig azon idő alatt 8755-el szaporodott. Tanítóknak 202 tanerővel több volt alkalmazva. Ezekkel egyidejűleg a költségek is szaporodtak. A személyi kiadás 56264 fittal, a dologi kiadások összege 8087 fittal emelkedett. A tanonciskolák fönntartására az állampénztárból 44194 ftt, a törvényhatósági iparalapokból pedig 28799 ftt segély utalványoztatott. Tandíjából befolyt 62433 forint. Ezen itt közölt adatok eléggé bizonyítják, hogy az iparos iskolák létesítésére égető szükség volt és az intézmény továbbfejlesztése minden esetre meghozza majd idővel a magyar iparnak az értelmes és hasznos munkásokat.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. február 12.

I. Készáru üzlet. Készbuza ma élénk kereslet tárgyát képezte és a malmok részéről nagyobb mérvben vásároltatott. Az irányzat kellemesebb színezetet öltött és az árak — ha nem is emelkedtek — legalább tartva maradtak. Többnyire nagyobb tételek — összesen 33.000 q. — jöttek forgalomba.

II. Határidő üzlet. Amerikából csekély javulást jeleztek, a mi piacunkat alig befolyásolta. Az árak tegnapi színvonalokon maradtak és csekély forgalomra nyújtottak alkalmat. Délután Berlin 1½ márkányi árszökkenést jelzett, a nélkül, hogy ezen hirtelen devalváció nálunk visszhangra talált volna.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.88—6.92 frt, buza őszre 6.50—6.53 frt, rozs tavaszra 5.43—5.46 frt, tengeri máj.—jun. 6.22—6.25 frt, zab tavaszra 6.01—6.04 forint, káposzta-repece augusztus—szeptemberre 10.50—10.60 forint.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, február 12. Készlet: 103.172 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 42½—43½ kr.; közép: 42—43 kr.; süldő kövér: 44½—45½ kr.; sovány: 43½—44½ kr.; Román: —; Szerb kövér 42½—43 kr.; könnyű 41½—42 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: csendes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén: 1895. febr. 13-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	124.75
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.—
Magyar vasuti kölesön aranyban 4½%	—	—	—	127.75
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2½%	—	—	—	103.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	125.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	98.50
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölesön	—	—	—	162.75
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	—	151.25
Osztrák járadék papírban	—	—	—	101.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	101.25
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	126.25
Osztrák korona járadék	—	—	—	100.75
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	160.50
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	1100.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	504.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	415.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	398.—
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—
Német birodalmi márka	—	—	—	—
London vista	—	—	—	—
Paris vista	—	—	—	—
20 márkás arany	—	—	—	12.25

Biharmegyei Takarékpénztár Nagyváradon.

Hirdetmény.

A Biharmegyei Takarékpénztárnak 1895. február 9-én tartott rendes közgyűlésén elhatározott, hogy a takarékpénztár részvénytőkéje 100,000 frtról

3000 db új részvény kibocsájtása által 400,000 frtra felemeltessék

és hogy ezen új részvényekből 2000 drb a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak átbecsajjtván, 1000 drb a régi részvény birtokosainak nyújtott elővételi jog alapján átvételre felajánlássák.

Ezen határozat értelmében a régi részvény birtokosoknak a fentemlített részvényekből 1000 darabot a következő feltételek mellett átvételre felajánlunk:

1. Minden régi részvény alapján egy új részvény vehető át, mely 1895. évi január 1-től már az üzleteredményben részesül.

2. Az átvételi árfolyam 110 frtban állapítatik meg, melyből 100 frt a részvénytőkére és 10 frt a tartalékalap javára fog iratni.

3. Az átvételi jog a különbeni elenyésztés terhe alatt folyó évi február 15-től kezdve folyó évi február hó 28-ik napjáig bezárólag hétköznapokon intézetünk üzlethelyiségeiben gyakorolható.

A ki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket lebélyegezés végett ugyanott benyújtani és egyidejűleg az első részletfizetést ugyanott készpénzben teljesíteni.

4. A benyújtott régi részvények lebélyegezésük és az első részletfizetésnek teljesítése után 8 nap múlva egy ideiglenes elismervény kíséretében visszaadtnak, mely utóbbira az első,

valamint a további részletfizetések nyugtáztatnak.

5. A fizetések következőkép teljesítendőik:

1-ső részlet o. é.	20 frt	1895, február	15-től február	28-ig
2-ik " " "	20 " "	1895, márcz.	15-től márcz.	30-ig
3-ik " " "	20 " "	1895, ápril	15-től ápril	30-ig
4-ik " " "	20 " "	1895, május	15-től május	31-ig
5-ik " " "	30 " "	1895, június	15-től június	30-ig

Szabadságában áll azonban az ideiglenes elismervények birtokosainak több részletet vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is lefizetni.

A befizetések után a takarékpénztár 1895. január 1-től folyó 5% kamatot fog beszédni.

Részletfizetések késedelmezése vagy elmulasztása az alapszabályok 4. §-ának alkalmazását vonja maga után.*)

6. Valamennyi részlet befizetése után, de nem 1895. évi július 15-ike előtt, részvényenként egy forint lefizetése mellett az ideiglenes elismervények teljesen befizetett részvényekre átcsereztetnek.

Együttal közöljük, hogy az 1895. február 9-én tartott rendes közgyűlés által elhatározott alapszabály módosítások értelmében a takarékpénztárnak jelenleg forgalomban levő, névre szóló részvényei, bemutatásra szóló részvények ellenében 1895. július 15-től kezdve egy forint lefizetése ellenében kicseréltetnek.

Nagyvárad, 1895. február hó 10.

Az igazgatóság.

*) 4. §. Azon részvényes, ki valamely befizetést a kitűzött határidőn túl teljesítene, a késedelem idejére 6%-os késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 30 nap alatt sem történnek meg, az igazgatóság az illető ideiglenes részvényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az addig teljesített befizetéseket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes részvények helyett az igazgatóság új részvények kibocsájtását rendelheti el s ez esetben az ezel érvénytelenített befizetések, hozzászámítva a név értékén felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik. (46) 0—1

Tisztán kezelt, természetes

HEGYI BOROK,

leszállított árban!

Magyarád borvidékén sikerült nagymennyiségű kitűnő borokat összevásárolnom, s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy üzletemben

MÁTÓL KEZDVE:

1 liter jó, magyar munkás-bor . . . 20 kr. | 1 liter kitűnő asztali ó-bor . . . 24 kr.
 ——— 100 liter . . . 19 frt. ———

1 liter Magyarádi új bor . . . 28 kr. | 1 liter Magyarádi pecsenye bor . . . 48 kr.
 1 „ Magyarádi ó-bor . . . 32 „ | 1 „ Magyarádi bakator . . . 60 „
 1 „ Magyarádi ó-bor I. . . 40 „ | 1 „ Ménesi veres bor . . . 60 „

— DALMÁT VERES BOR, literje . . 32 kr. —

Mindenemü üvegelt csemege-, aszú- és pezsgőborok a legolcsóbb árban.

A „RÉPÁTI“

LEGJOBB S LEGOLCSÓBB GYÓGYSÁVANYUVIZ FŐRAKTÁRA.

Raktáron tartok állandóan finom, nemes faj ALMÁKAT. Ajánlom még jól berendezett FÜSZER- és CSEMEGE-ÜZLETET. BOROKAT, nagybani vételnél a legelőnyösebb árban számítom, s vidéki rendelvényeket a legpontosabban eszközölöm.

Kiváló tisztelettel

MERTZ NÁNDOR,

Nagyváradon, Nagy-Körös-utca, Mertz-ház.

Telefon-összeköttetés!

(45) 1—5